

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE BIOLOGIE
Cluj-Napoca, 31 martie -5 aprilie 2013

PROBA PRACTICĂ
CLASA a IX -a

Tema lucrării practice: **Rezolvarea unor probleme de genetică umană**

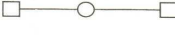
SUBIECTE:

ALEGERE SIMPLĂ

La următoarele întrebări (1-30) alegeți răspunsul corect din variantele propuse.

1. Studiul arborelui genealogic permite:

- A. determinarea modului de transmitere a caracterelor normale de la descendenți la ascendenți
- B. stabilirea procentului în care un caracter este determinat genetic sau de factorii de mediu
- C. determinarea modului de transmitere a caracterelor patologice de-a lungul generațiilor
- D. studierea transmiterii unor maladii precum sindromul Edwards sau Patau

2. Semnul semnifică:

- A. căsătorie
- B. recăsătorie
- C. gemeni monoziгоți
- D. gemeni dizigoți

3. O femeie heterozigotă pentru o maladie genică autozomală se poate reprezenta prin:

- A.
- B.
- C.
- D.

4. Într-un arbore genealogic prin linie verticală se reprezintă :

- A. căsătoria între doi indivizi
- B. gameții indivizilor
- C. copiii rezultați din căsătorie
- D. indivizii din aceeași generație

Rezolvați itemii cu numerele 5 – 30 ținând cont de faptul că indivizii marcați pot să fie, din punct de vedere genotipic, homozigoți, hemizigoți sau heterozigoți.

5. Stabiliți afirmația adevărată analizând arborele genealogic din figura nr. 1. Țineți cont de faptul că părinții sunt sănătoși și că nu este marcată stuctura lor genetică.

- A. tatăl familiei cu șase copii este purtător al unor gene mutante Y linkate
- B. mama este sănătoasă și nepurtătoare
- C. mama este heterozigotă pentru o genă X linkată
- D. obligatoriu, toți copiii au gene recesive mutante autozomale

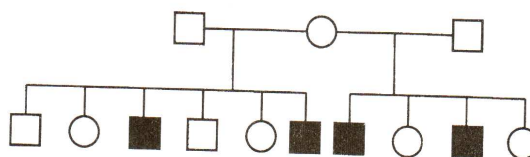

Figura nr. 1

Pentru rezolvarea itemilor nr. 6, 7, 8 analizați arborele genealogic reprezentat în figura nr. 2, ținând cont că s-au utilizat toate semnele convenționale necesare rezolvării acestora:

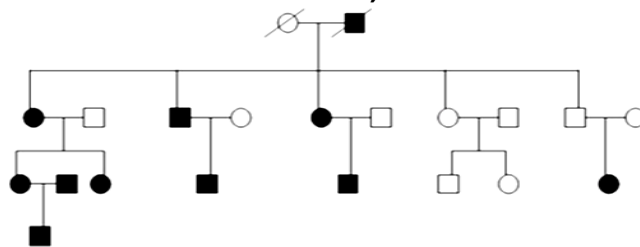

Figura nr. 2

6. Pentru primele trei familii din generația a doua acest pedigree poate corespunde transmiterii:

- A. hemeralopiei și prognatismului
- B. albinismului și diabetului insipid
- C. hemofiliei și daltonismului
- D. fenilcetonuriei și sindactiliei

7. Referitor la arborele genealogic reprezentat în figura nr.2:

- A. amândoi indivizii din generația I sunt heterozigoți pentru maladiile identificate la itemul anterior
- B. bărbatul din generația I are un genotip homozigot dominant
- C. toate fetele din această familie sunt homozigot recesive
- D. bărbatul din generația a IV-a poate fi homozigot dominant

8. La care din familiile din generația a II a situația reprezentată nu corespunde modului de transmitere a bolilor identificate la itemul nr. 6:

- A. familia 2
- B. familia 3
- C. familia 4
- D. familia 5

Pentru rezolvarea itemilor nr. 9 și 10 analizați arborele genealogic reprezentat în figura nr. 3:

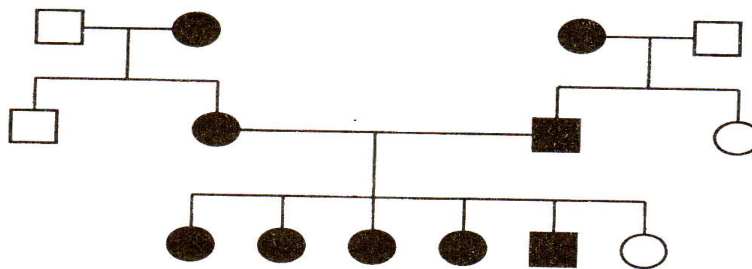

Figura nr. 3

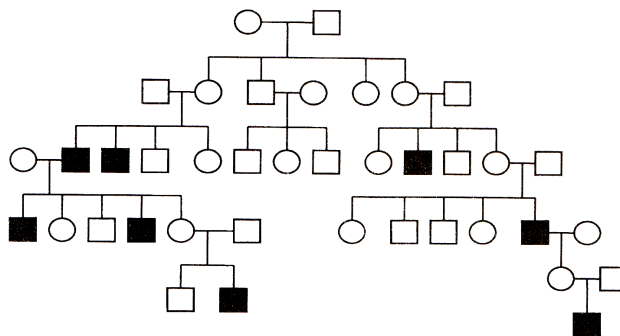
9. Selectați tipul de maladie a cărui mod de transmitere este compatibil cu arborele genealogic din figura nr. 3:

- A. albinismul
- B. fenilcetonuria
- C. hiperlipemia idiopatică
- D. brahidactilia

10. Ce mod de transmitere este caracteristic pentru maladia de care sunt afectați indivizii marcați:

- A. autozomal recesiv
- B. autozomal dominant
- C. heterozomal recesiv
- D. heterozomal dominant

Pentru rezolvarea itemilor nr. 11, 12, 13, 14 și 15 analizați arborele genealogic reprezentat în figura nr. 4 știind că indivizii marcați sunt bolnavi, iar cei heterozigoți sănătoși nu sunt marcați. Tineți cont că acest model de arbore genealogic poate corespunde transmiterii a două tipuri de maladii ereditare. În rezolvarea itemilor, luați în considerare ambele variante posibile.

Figura nr. 4

11. Alegeți afirmația corectă:

- A. indivizii marcați sunt obligatoriu homozigoți recesivi pentru ambele variante
- B. bărbații marcați din generația a treia sunt heterozigoți și purtători ai unei gene mutante heterozomale
- C. toți indivizii marcați ar putea suferi de polidactilie
- D. prima femeie din generația a doua poate să fie purtătoare a unei gene mutante heterozomale

12. Femeie/femei purtătoare a genei mutante pentru una din tipurile de maladii genetice sugerate a fi transmise conform arborelui genealogic reprezentat în figura nr. 4 este/sunt obligatoriu:

- A. toate cele din generația a treia
- B. cele necăsătorite din generația a patra
- C. toate cele din generația a doua
- D. cea din prima generație

13. În generația a patra, pentru una din tipurile de maladii genetice sugerate a fi transmise conform arborelui genealogic reprezentat în figura nr. 4, există:

- A. în mod obligatoriu, în cele două familii, cinci femei purtătoare ale genei mutante
- B. în mod cert, trei femei purtătoare ale genei mutante
- C. în mod obligatoriu, în prima familie, individul 5 ca purtător a unei gene mutante
- D. în mod cert, patru veri, de sânge, care au transmis gena mutantă la generația a cincea

14. Alegeți afirmația corectă:

- A. primii doi băieți ai generației a treia aveau fiecare 25% șanse să nu fie bolnavi
- B. fata din familia a doua din generația a treia ar fi putut fi afectată în procent de 75%
- C. prima fată născută din generația a patra avea 50% șanse să fie bolnavă pentru ambele variante
- D. dacă individul din generația a șasea ar face copii cu o femeie având aceeași maladie ca și el, 25% dintre copii ar putea să fie sănătoși

15. Gena mutantă ar fi dispărut obligatoriu din:

- A. prima familie a generației a patra dacă primul băiat al generației a treia ar fi avut numai fete
- B. a doua familie a generației a patra dacă ultima fată a generației a treia ar fi fost nepurtătoare
- C. a doua familie a generației a doua dacă soția ar fi fost nepurtătoare
- D. a doua familie a generației a cincea dacă s-ar fi născut numai fete

Pentru rezolvarea itemilor nr. 16 și 17 analizați arborele genealogic reprezentat în figura nr. 5, ținând cont că s-au utilizat toate semnele convenționale necesare rezolvării acestora:

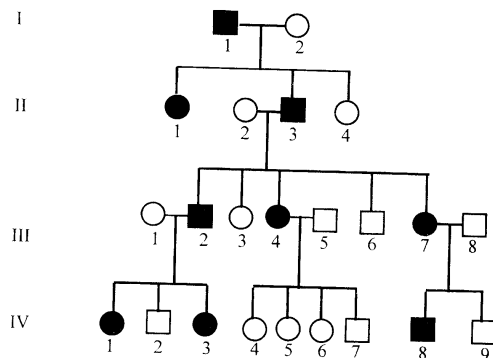

Figura nr. 5

16. Modul de transmitere a maladii marcate în arborele genealogic din figura nr. 5 este:

- A. autozomal recesiv
- B. X linkat
- C. autozomal dominant
- D. Y linkat

17. Stabiliți afirmația corectă:

- A. teoretic parinții III 4 și III 5 pot avea 75 % copii afectați
- B. toți indivizii afectați din generațiile II-IV sunt heterozigoți
- C. dacă femeia I 2 ar fi fost și ea afectată, fata II 4 ar fi avut 50% șanse să fie sănătoasă
- D. toții indivizii generației IV sunt homozigoți, fie dominant, fie recesiv

Pentru rezolvarea itemilor nr. 17 și 18 analizați arborele genealogic reprezentat în figura nr. 6, ținând cont că s-au utilizat toate semnele convenționale necesare rezolvării acestora:

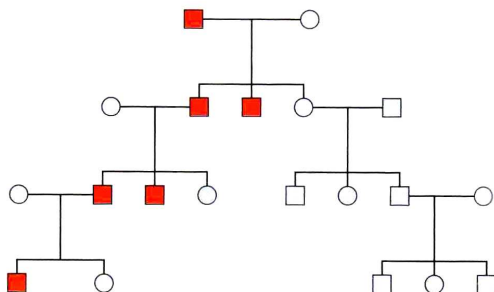

Figura nr. 6

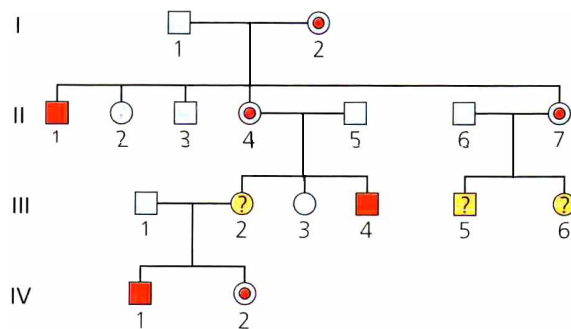
18. Tipul de ereditate demonstrat de acest arbore genealogic poate fi:

- A. Y linkat
- B. autozomal recesiv
- C. X linkat
- D. ereditate matroclină

19. Caracterul care ar putea fi transmis conform pedigree-ului din figura nr. 6 ar putea fi:

- A. culoarea albastră a ochilor la femei
- B. prezența părului pe falanga a doua la bărbați
- C. absența factorilor de coagulare a sângelui
- D. prezența pistruiilor pe față la femei

Pentru rezolvarea itemilor nr. 20, 21 și 22 analizați arborele genealogic al unei familii în care se manifestă hemofilia, reprezentat în figura nr. 7:

Figura nr. 7

20. Alegeți afirmația corectă:

- A. femeia III 2 este bolnavă de hemofilie
- B. probabilitatea ca băiatul III 5 să fie hemofilic este de 25%
- C. femeia III 2 are un genotip homozigot dominant
- D. probabilitatea ca femeia III 6 să fie hemofilică este de 0%

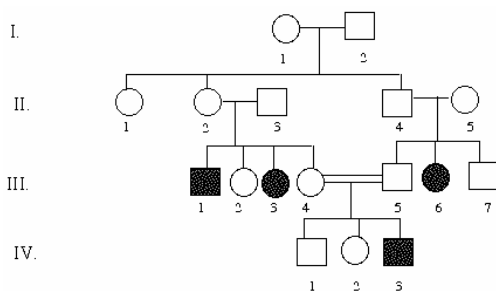
21. Dacă individul IV 1 se căsătorește cu o femeie bolnavă de daltonism o parte din descendenții lor direcți pot:

- A. avea daltonism dacă sunt de sex feminin
- B. manifesta simultan ambele boli
- C. avea hemofilie dacă sunt de sex masculin
- D. să nu fie afectați de nicio maladie

22. Considerînd că fiecare dintre frații III 5, III 6 sunt moștenitori ai câte unei gene pentru hemofilie și că se căsătoresc cu persoane lipsite de această genă, descendenții lor pot avea hemofilie în procent de:

- A. 25% pentru fiecare din cele două familii
- B. 0% pentru oricare dintre cele două familii
- C. 25% din familia fetei III 6
- D. 50% din familia băiatului III 5

Pentru rezolvarea itemilor nr. 23 și 24 analizați arborele genealogic reprezentat în figura nr. 8, știind că indivizii marcați sunt bolnavi, iar cei heterozigoți sănătoși nu sunt marcați:

Figura nr. 8

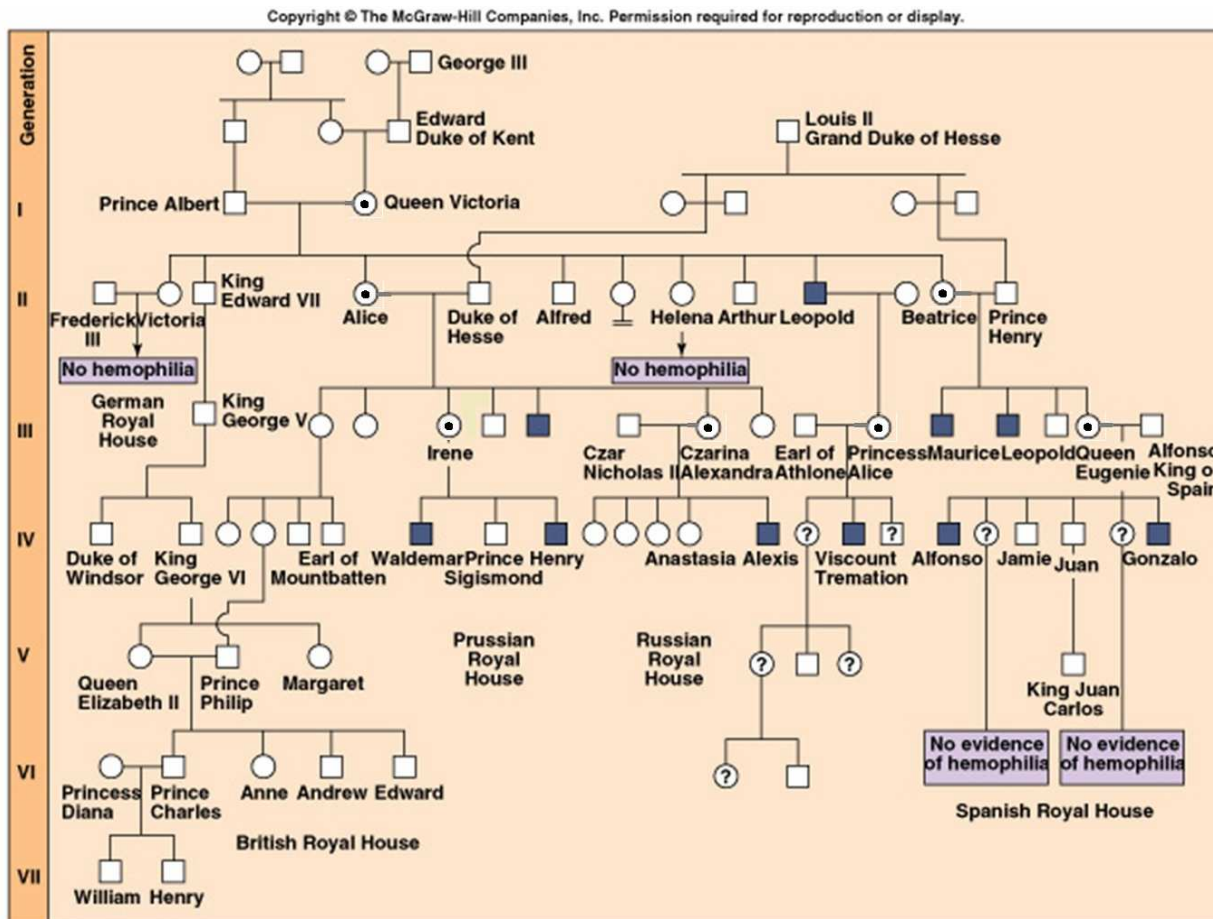
23. În figura nr. 8 este reprezentat pedigree-ul unei familii în care se manifestă o afecțiune:

- A. heterozomal recesivă
- B. autozomal dominantă
- C. autozomal recesivă
- D. heterozomal dominantă

24. Tipul de afecțiune identificat în pedigree-ul din figura nr. 8:

- A. se manifestă doar în starea heterozigotă
- B. poate să nu se manifeste în unele generații
- C. se transmite prin fenomenul de sex-linkage
- D. se manifestă în procent diferit la cele două sexe

Pentru rezolvarea itemilor nr. 25, 26 și 27 analizați arborele genealogic al familiei regale britanice reprezentat în figura nr. 9:

Figura nr. 9

25. În arborele genealogic al familiei regale britanice și a caselor înrudite:

- A. se pot identifica 11 bărbați hemofilici
- B. gena hemofiliei a fost moștenită în mod cert de la bunicul George III
- C. apar trei nepoți hemofilici ai lui Edward Duce de Kent
- D. apar 7 nepoate directe ale reginei Victoria din care patru sunt purtătoare

26. Prințul Charles ar fi putut avea hemofilia dacă:

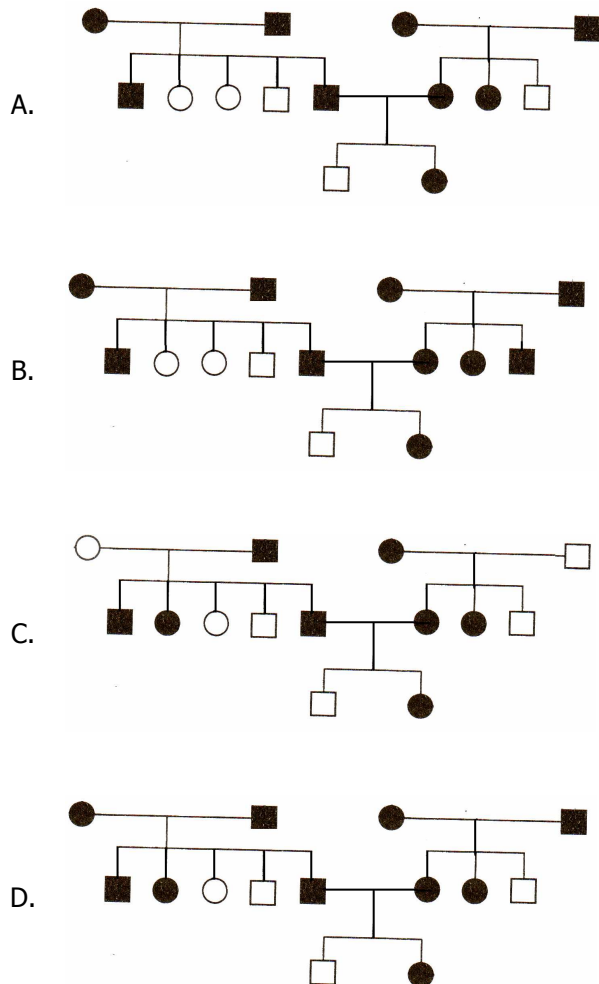
- A. stră-străbunica sa Alice ar fi transmis această maladie la toți copiii ei
- B. regina Elisabeth II nu ar fi fost purtătoare a genei mutante
- C. prințul Philip ar fi fost bolnav de hemofilie
- D. bunicul său George VI ar fi avut hemofilie

27. Nepoata lui Leopold, fiul reginei Victoria, ar fi putut avea:

- A. un băiat hemofilic, dacă ea ar fi sănătoasă și nepurtătoare, iar soțul ei bolnav
- B. două fete hemofilice, dacă soțul ei era sănătos
- C. o nepoată sănătoasă, dacă fiica și ginerele ei ar fi avut hemofilie
- D. o descendență complet lipsită de hemofilie

Într-o familie în care toți cei patru bunici au capacitatea de a-și răsuci marginile limbii, astfel încât să formeze un tub, s-au născut opt copii, dintre care unii aveau această capacitate, iar alții nu. Dintre cei doi nepoți ai familiei, fata are, de asemenea, această capacitate, iar băiatul nu o are. Din partea tatălui, cei doi nepoți au un unchi și o mătușă cu aceeași capacitate, în timp ce un unchi și o mătușă nu au această caracteristică. Din partea mamei au un unchi care nu își poate răsuci marginile limbii și o mătușă care are această caracteristică. Stabiliți răspunsurile corecte la următorii trei itemi.

28. Alegeți modelul de arbore genealogic adecvat acestei familii:

29. Modul de transmitere a maladii marcate în arborele genealogic identificat la itemul nr. 28 este:

- A. heterozomal recesivă
- B. autozomal dominantă
- C. autozomal recesivă
- D. heterozomal dominantă

30. Alegeți afirmația corectă:

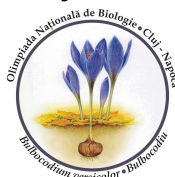
- A. cei patru bunici sunt homozigot dominant
- B. nepotul ar fi avut 50% șanse să moștenească acest caracter
- C. atât cei patru bunici cât și cei doi părinți sunt heterozigoți
- D. nepoata ar fi avut 50% șanse să nu moștenească acest caracter

Notă:

Timp de lucru 2 ore. Toate subiectele sunt obligatorii.

În total se acordă 100 de puncte (pentru întrebările 1-30 câte 3 puncte, 10 puncte din oficiu).

SUCCES!

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE BIOLOGIE
Kolozsvár, 2013 mărțius 31. – április 5.

PROBA PRACTICĂ

IX. OSZTÁLY

Gyakorlati próba

Tema lucrării practice: **Rezolvarea unor probleme de genetică umană**

A gyakorlat tárgya: Humángenetikai feladatok megoldása

SUBIECTE:

ALEGERE SIMPLĂ

La următoarele întrebări (1-30) alegeți răspunsul corect din variantele propuse.

Egyszeres választás:

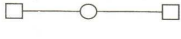
Az alábbi feladatok esetén (1-30) válaszd ki az egyetlen lehetséges helyes választ!

1. Studiul arborelui genealogic permite:

- A. determinarea modului de transmitere a caracterelor normale de la descendenți la ascendenți
- B. stabilirea procentului în care un caracter este determinat genetic sau de factorii de mediu
- C. determinarea modului de transmitere a caracterelor patologice de-a lungul generațiilor
- D. studierea transmiterii unor maladii precum sindromul Edwards sau Patau

1. A családja elemzése lehetővé teszi:

- A. a normális tulajdonságok átörökítési módjának meghatározását a leszármazottaktól az ősök felé
- B. annak a meghatározását, hogy egy tulajdonság örökletes-e vagy környezeti meghatározottságú
- C. a generációk során a kóros tulajdonságok átörökítési módjának a meghatározását
- D. olyan betegségek átörökítésének a tanulmányozását, mint az Edwards vagy a Patau szindróma

2. Semnul semnifică:

- A. căsătorie
- B. recăsătorie
- C. gemeni monozigoți
- D. gemeni dizigoți

2. A jelzés jelentése:

- A. házasság
- B. újraházasodás
- C. egypetéjű ikrek
- D. kétpetéjű ikrek

3. O femeie heterozigotă pentru o maladie genică autozomală se poate reprezenta prin:

- A.
- B.
- C.
- D.

3. Egy autoszomális genetikai betegségre heterozigóta nő jelölése lehet:

- A.
- B.
- C.
- D.

4. Într-un arbore genealogic prin linie verticală se reprezintă :

- A. căsătoria între doi indivizi
- B. gameții indivizilor
- C. copiii rezultați din căsătorie
- D. indivizii din aceeași generație

4. A családfa rajzában függőleges vonallal ábrázolják:

- A. a két személy közötti házasságot
- B. a személyek ivarsejtjeit
- C. a házasságból született gyerekeket
- D. az ugyanahhoz a generációhoz tartozó személyeket

Rezolvați itemii cu numerele 5 – 30 ținând cont de faptul că indivizii marcați pot să fie, din punct de vedere genotipic, homozigoți, hemizigoți sau heterozigoți.

Vărszold meg az 5-30 feladatokat figyelembe véve, hogy a jelölt személyek genotípusukat tekintve homozigóták, hemizigóták vagy heterozigóták lehetnek.

5. Stabiliți afirmația adevărată analizând arborele genealogic din figura nr. 1. Țineți cont de faptul că părinții sunt sănătoși și că nu este marcată stuctura lor genetică.

- A. tatăl familiei cu șase copii este purtător al unor gene mutante Y linkate
- B. mama este sănătoasă și nepurtătoare
- C. mama este heterozigotă pentru o genă X linkată
- D. obligatoriu, toți copiii au gene recesive mutante autozomale

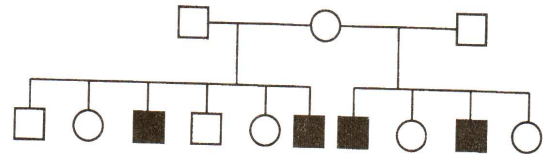
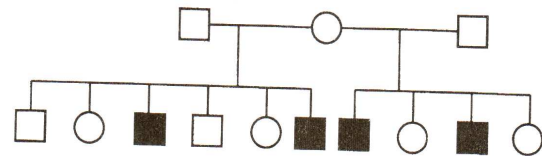

Figura nr. 1

5. Tanulmányozd az alábbi családfát (1. ábra). Válaszd ki a helyes választ figyelembe véve, hogy a szülők egészségesek és genetikai szerkezetük nincs feltüntetve.

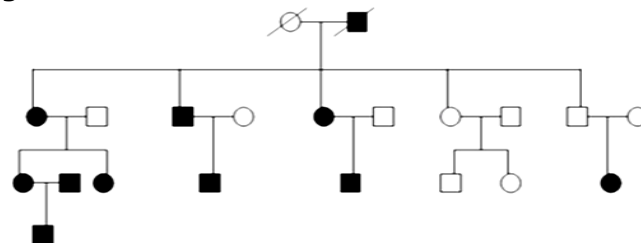
- A. a hatgyerekes családban az apa egy Y kapcsolt mutáns gén hordozója
- B. az anya egészséges és nem hordozó
- C. az anya heterozigota egy X kapcsolt gén esetén
- D. kötelező módon az összes gyerek autoszomális recesszív mutáns génnel rendelkezik

1. ábra

Pentru rezolvarea itemilor nr. 6, 7, 8 analizați arborele genealogic reprezentat în figura nr. 2, ținând cont că s-au utilizat toate semnele convenționale necesare rezolvării acestora:

A 6, 7 és 8 feladatok megoldásához tanulmányozd a 2. ábrán bemutatott családfát, figyelembe véve, hogy használták az összes egyezményes jelet, amely a feladatok megoldásához szükséges.

2. ábra

6. Pentru primele trei familii din generația a doua acest pedigree poate corespunde transmiterii:

- A. hemeralopiei și prognatismului
- B. albinismului și diabetului insipid
- C. hemofiliei și daltonismului
- D. fenilcetonuriei și sindactiliei

6. A második generáció első három családja esetén a pedigré megfelelhet a következők átöröklődésének:

- A. farkasvakság és prognatizmus
- B. albinizmus és *diabetes insipidus*
- C. vérzékenység és színvakság
- D. fenilketonúria és forrtujjúság

7. Referitor la arborele genealogic reprezentat în figura nr.2:

- A. amândoi indivizii din generația I sunt heterozigoți pentru maladiile identificate la itemul anterior
- B. bărbatul din generația I are un genotip homozigot dominant
- C. toate fetele din această familie sunt homozigot recesive
- D. bărbatul din generația a IV-a poate fi homozigot dominant

7. A 2. ábrán bemutatott családfára vonatkozóan:

- A. az I generáció mindkét személye heterozigóta az előző feladatnál azonosított betegségre
- B. az I generációban a férfi domináns homozigóta genotípussal rendelkezik
- C. a család összes lánya recesszív homozigóta
- D. a IV generáció férfi tagja domináns homozigóta lehet

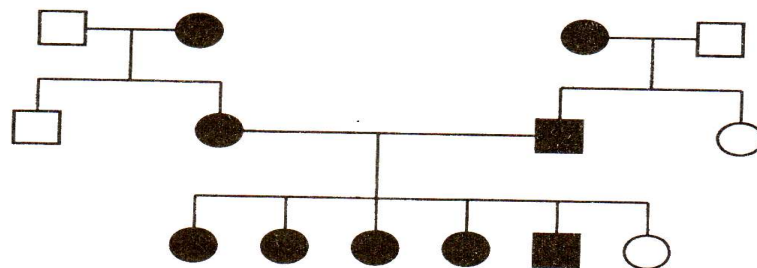
8. La care din familiile din generația a II a situația reprezentată nu corespunde modului de transmitere a bolilor identificate la itemul nr. 6:

- A. familia 2
- B. familia 3
- C. familia 4
- D. familia 5

8. A II. generáció melyik családjánál nem felel meg a felvázolt helyzet a 6. feladatnál azonosított betegség átörökítési módjának?

- A. 2. család
- B. 3. család
- C. 4. család
- D. 5. Család

**Pentru rezolvarea itemilor nr. 9 și 10 analizați arborele genealogic reprezentat în figura nr.3:
A 9. és 10. feladatok megoldásához tanulmányozd a 3. ábrán bemutatott családfát:**

3. ábra

9. Selectați tipul de maladie a cărui mod de transmitere este compatibil cu arborele genealogic din figura nr. 3:

- A. albinismul
- B. fenilcetonuria
- C. hiperlipemia idiopatică
- D. brahidactilia

9. Válaszd ki azt a betegséget, amelyiknek az öröklődési módja megfelel a 3. ábrán bemutatott családfának:

- A. albinizmus
- B. fenilketonúria
- C. idiopátiás hiperlipémia
- D. rövidujjúság

10. Ce mod de transmitere este caracteristic pentru maladia de care sunt afectați indivizii marcați:

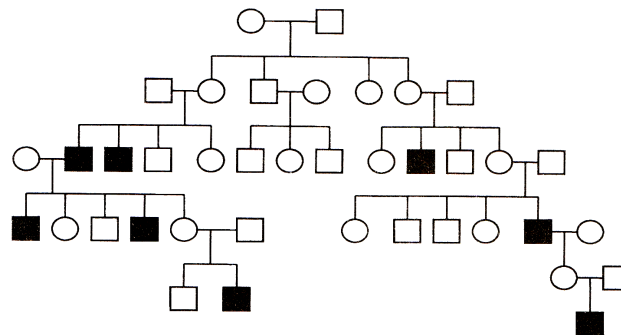
- A. autozomal recesiv
- B. autozomal dominant
- C. heterozomal recesiv
- D. heterozomal dominant

10. Milyen öröklődési mód jellemző arra a betegségre, amelyben megjelölt személyek szenvednek:

- A. recesszív autoszomális
- B. domináns autoszomális
- C. recesszív heteroszomális
- D. domináns heteroszomális

Pentru rezolvarea itemilor nr. 11, 12, 13, 14 și 15 analizați arborele genealogic reprezentat în figura nr. 4 știind că indivizii marcați sunt bolnavi, iar cei heterozigoți sănătoși nu sunt marcați. Țineți cont că acest model de arbore genealogic poate corespunde transmiterii a două tipuri de maladii ereditare. În rezolvarea itemilor, luați în considerare ambele variante posibile.

A 11, 12, 13, 14 és 15 feladatok megoldásához tanulmányozd a 4. ábrán bemutatott családfát, tudva, hogy a jelölt személyek betegek, és az egészséges heterozigoták nincsenek jelölve. Vedd figyelembe azt is, hogy ez a típusú családfa két örökletes betegség ábrázolására is használatos. A megoldáshoz vedd figyelembe mindkét lehetőséget.

4. ábra

11. Alegeți afirmația corectă:

- A. indivizii marcați sunt obligatoriu homozigoți recesivi pentru ambele variante
- B. bărbații marcați din generația a treia sunt heterozigoți și purtători ai unei gene mutante heterozomale
- C. toți indivizii marcați ar putea suferi de polidactilie
- D. prima femeie din generația a doua poate să fie purtătoare a unei gene mutante heterozomale

11. Válaszd ki a helyes kijelentést:

- A. a jelölt személyek mindkét esetben kötelező módon recesszív homozigoták
- B. a harmadik generáció férfi tagjai heterozigoták és egy mutáns heteroszomális gént hordoznak
- C. az összes jelölt személy sokujjúságban szenvedhet
- D. a második generáció első nőtagja egy heteroszomális mutáns gént hordozhat

12. Femeie/femei purtătoare a genei mutante pentru una din tipurile de maladii genetice sugerate a fi transmise conform arborelui genealogic reprezentat în figura nr. 4 este/sunt obligatoriu:

- A. toate cele din generația a treia
- B. cele necăsătorite din generația a patra
- C. toate cele din generația a doua
- D. cea din prima generație

12. A 4. ábra családfáján bemutatott átörökítési mód szerint az egyik betegség mutáns génjét hordozó nő/nők kötelező módon:

- A. a harmadik generáció összes nőtagja
- B. a negyedik generáció összes nem házasodott nőtagjai
- C. az összes nő a második generációból
- D. az első generációhoz tartozik/tartoznak

13. În generația a patra, pentru una din tipurile de maladii genetice sugerate a fi transmise conform arborelui genealogic reprezentat în figura nr. 4, există:

- A. în mod obligatoriu, în cele două familii există cinci femei purtătoare ale genei mutante
- B. în mod cert, trei femei purtătoare ale genei mutante
- C. în mod obligatoriu, în prima familie, individul 5 ca purtător al unei gene mutante
- D. în mod cert, patru veri, de sânge, care au transmis gena mutantă la generația a cincea

13. A 4. ábra családfáján bemutatott átörökítési mód szerint az egyik genetikai betegség esetén negyedik generációban:

- A. a két családban kötelező módon öt nő létezik, aki hordozza a mutáns gént
- B. három nő biztos módon létezik, amelyik hordozza a mutáns gént
- C. az első család 5. személye kötelező módon hordoz egy mutáns gént
- D. négy vér szerinti unokatestvér biztos módon létezik, amelyek átadták a mutáns gént az ötödik generációnak

14. Alegeți afirmația corectă:

- A. primii doi băieți ai generației a treia aveau fiecare 25% șanse să nu fie bolnavi
- B. fata din familia a doua din generația a treia ar fi putut fi afectată în procent de 75%
- C. prima fată născută din generația a patra avea 50% șanse să fie bolnavă pentru ambele variante
- D. dacă individul din generația a șasea ar face copii cu o femeie având aceeași maladie ca și el, 25% dintre copii ar putea să fie sănătoși

14. Válaszd ki a helyes kijelentést:

- A. a harmadik generáció első két fiúgyermekének 25%-os esélye volt, hogy ne legyen beteg
- B. a harmadik generáció második családjának a lánya 75%-ban beteg lehetett volna
- C. a negyedik generációba született első lánynak 50%-os esélye volt, hogy mindkét változat esetén beteg legyen
- D. ha a hatodik generáció személyének olyan nővel lenne gyereke, akinek ugyanolyan betegsége van, mint neki, a születendő gyerekek 25%-a egészséges lehetne

15. Gena mutantă ar fi dispărut obligatoriu din:

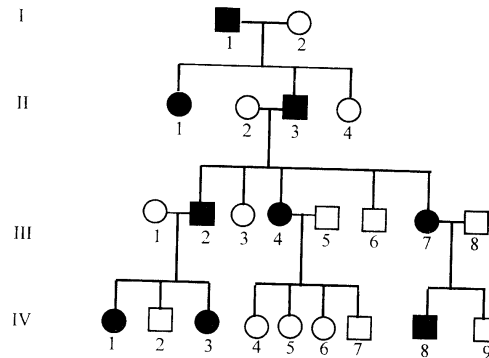
- A. prima familie a generației a patra dacă primul băiat al generației a treia ar fi avut numai fete
- B. a doua familie a generației a patra dacă ultima fată a generației a treia ar fi fost nepurtătoare
- C. a doua familie a generației a doua dacă soția ar fi fost nepurtătoare
- D. a doua familie a generației a cincea dacă s-ar fi născut numai fete

15. A mutáns gén kötelező módon eltűnt volna:

- A. a negyedik generáció első családjából, ha a harmadik generáció első fiújának csak lánygyermekei lettek volna
- B. a negyedik generáció második családjából, ha a harmadik generáció utolsó lánytagja nem lett volna hordozó
- C. a második generáció második családjából, ha a feleség nem lett volna hordozó
- D. ha az ötödik generáció második családjában csak lányok születtek volna

Pentru rezolvarea itemilor 16 și 17 analizați arborele genealogic reprezentat în figura nr.5 ținând cont că s-au utilizat toate semnele convenționale necesare rezolvării acestora:

A 16 és 17 feladatok megoldásához tanulmányozd a 5. ábrán bemutatott családfát, figyelembe véve, hogy használták az összes egyezményes jelet, amely a feladatok megoldásához szükséges .

5. ábra

16. Modul de transmitere a maladii marcate în arborele genealogic din figura nr. 5 este:

- A. autozomal recesiv
- B. X linkat
- C. autozomal dominant
- D. Y linkat

16. Az 5. ábrán bemutatott családfán megjelölt betegség átöröklődési módja:

- A. receszív autoszomális
- B. X kapcsolt
- C. domináns autoszomális
- D. Y kapcsolt

17. Stabiliți afirmația corectă:

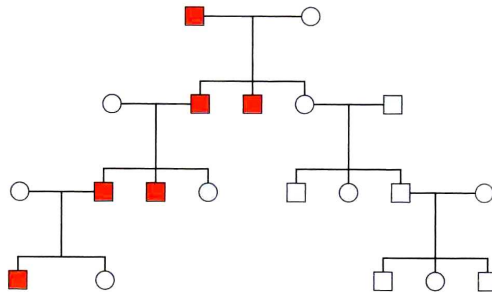
- A. teoretic parinții III 4 și III 5 pot avea 75 % copii afectați
- B. toți indivizii afectați din generațiile II-IV sunt heterozigoți
- C. dacă femeia I 2 ar fi fost și ea afectată, fata II 4 ar fi avut 50% șanse să fie sănătoasă
- D. toți indivizii generației IV sunt homozigoți fie dominant fie recesiv

17. Melyik a helyes kijelentés:

- A. elméletileg a III 4 és III 5 szülők gyerekeinek 75%-a érintett
- B. a II-IV generáció összes érintett személye heterozigóta
- C. ha az I 2 nő is érintett lett volna, a II 2 lány 50%-os eséllyel egészséges lehetett volna
- D. a IV generáció mindenik tagja domináns vagy receszív homozigóta

Pentru rezolvarea itemilor 17 și 18 analizați arborele genealogic reprezentat în figura nr. 6 ținând cont că s-au utilizat toate semnele convenționale necesare rezolvării acestora:

A 17 și 18 feladatok megoldásához tanulmányozd a 6. ábrán bemutatott családfát figyelembe véve, hogy használták az összes egyezményes jelet, amely a feladatok megoldásához szükséges .

6. ábra

18. Tipul de ereditate demonstrat de acest arbore genealogic poate fi:

- A. Y linkat
- B. autozomal recesiv
- C. X linkat
- D. ereditate matroclină

18. A családfán bemutatott öröklődés típusa:

- A. Y kapcsolt
- B. recesszív autoszomális
- C. X kapcsolt
- D. anyai ági öröklődésű

19. Caracterul care ar putea fi transmis conform pedigriului din figura nr. 6 ar putea fi:

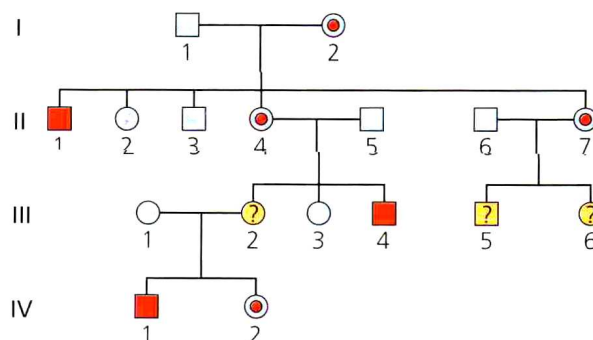
- A. culoarea albastră a ochilor la femei
- B. prezența părului pe falanga a doua la bărbați
- C. absența factorilor de coagulare a sângelui
- D. prezența pistruilor pe față la femei

19. Az a tulajdonság, amelyik a 6. ábrán bemutatott pedigré alapján öröklődhet:

- A. a szem kék színe a nőknél
- B. a férfiaknál szőr a második ujjpercen
- C. a véralvadási faktorok hiánya
- D. a nőknél a szeplők az arcon

Pentru rezolvarea itemilor nr. 20, 21 și 22 analizați arborele genealogic al unei familii în care se manifestă hemofilia reprezentat în figura nr. 7:

A 20, 21 és 22 feladatok megoldásához tanulmányozd a 7. ábrán bemutatott családfát, amely egy olyan családé, ahol megjelenik a vérzékenység

7. ábra

20. Alegeți afirmația corectă:

- A. femeia III 2 este bolnavă de hemofilie
- B. probabilitatea ca băiatul III 5 să fie hemofilic este de 25%
- C. femeia III 2 are un genotip homozigot dominant
- D. probabilitatea ca femeia III 6 să fie hemofilică este de 0%

20. Vălaszd ki a helyes választ:

- A. A III 2 nő vérzékeny
- B. 25% annak a valószínűsége, hogy a III 5 fiú vérzékeny legyen
- C. A III 2 nő domináns homozigóta genotípusú
- D. 0% annak a valószínűsége, hogy a III 6 nő

21. Dacă individul IV 1 se căsătorește cu o femeie bolnavă de daltonism o parte din descendenții lor direcți pot :

- A. avea daltonism dacă sunt de sex feminin
- B. manifesta simultan ambele boli
- C. avea hemofilie dacă sunt de sex masculin
- D. să nu fie afectați de nicio maladie

21. Ha a IV 1 személy egy daltonista nővel köt házasságot, a közvetlen leszármazottaik egy része:

- A. daltonizmusban szenvedhetnek, ha lányok
- B. mindkét betegségben szenvedhetnek
- C. vérzékenyek lehetnek, ha fiúk
- D. egyetlen betegséggel sem rendelkeznek

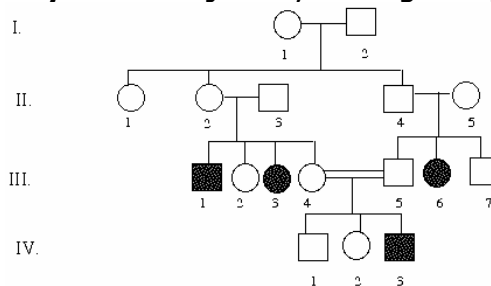
22. Considerînd că fiecare dintre frații III 5, III 6 sunt moștenitori ai câte unei gene pentru hemofilie și că se căsătoresc cu persoane lipsite de această genă, descendenții lor pot avea hemofilie în procent de:

- A. 25% pentru fiecare din cele două familii
- B. 0% pentru oricare dintre cele două familii
- C. 25% din familia fetei III 6
- D. 50% din familia băiatului III 5

22. Feltételezve, hogy a III 5 és III 6 testvérek örökölték egy-egy vérzékenység gént, ha olyan személyekkel kötnek házasságot, amelyeknek nincs ilyen génjük, a leszármazottak vérzékenyek lehetnek:

- A. 25%-ban mindkét családban
- B. 0%-ban mindkét családban
- C. 25%-ban a III 6 lány családjában
- D. 50%-ban a III 5 fiú családjában

Pentru rezolvarea itemilor nr. 23 și 24 analizați arborele genealogic reprezentat în figura nr. 8, știind că indivizii marcați sunt bolnavi, iar cei heterozigoți sănătoși nu sunt marcați: A 23 és 24 feladatok megoldásához tanulmányozd a 8. ábrán bemutatott családfát, amelyben csak a beteg személyek vannak jelölve, de az egészséges heterozigóták nincsenek.

8. ábra

23. În figura nr. 8 este reprezentat pedigriul unei familii în care se manifestă o afecțiune:

- A. heterozomal recesivă
- B. autozomal dominantă
- C. autozomal recesivă
- D. heterozomal dominantă

23. A 8. ábra egy olyan család pedigrijét mutatja be, amelyiknél megjelenik:

- A. egy recesszív heteroszomális rendellenesség
- B. egy domináns autoszomális rendellenesség
- C. egy recesszív autoszomális rendellenesség
- D. egy domináns autoszomális rendellenesség

24. Tipul de afecțiune identificat în pedigriul din figura nr. 8:

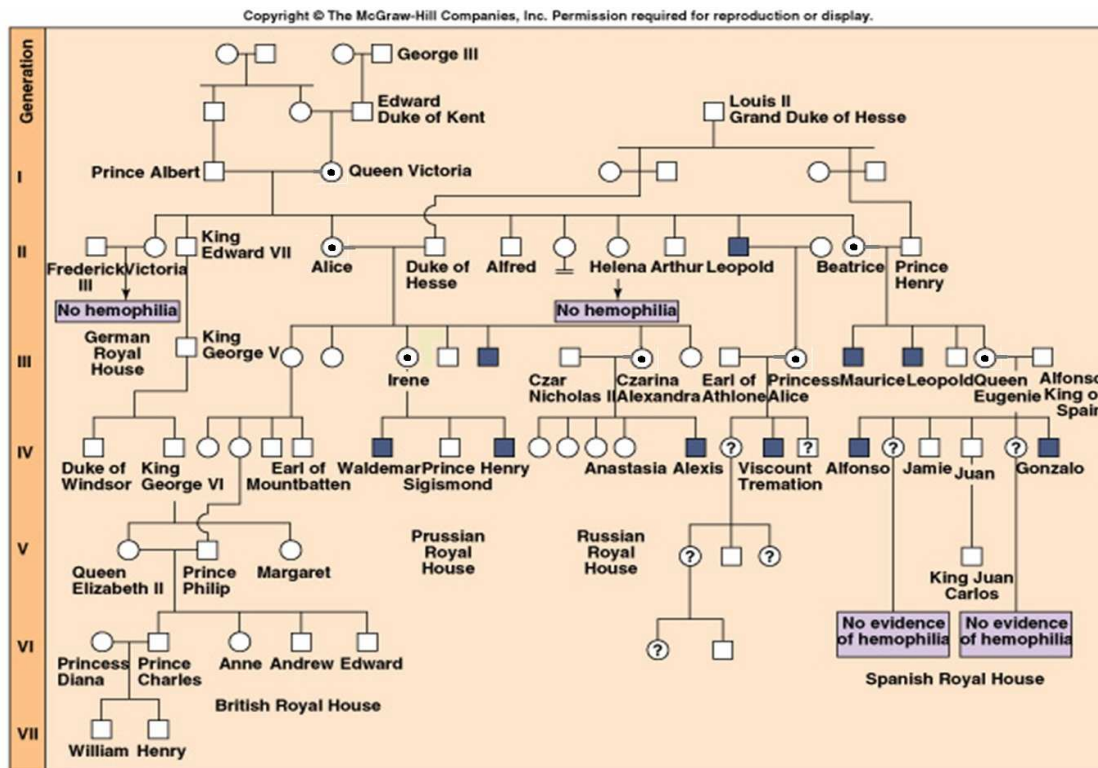
- A. se manifestă doar în starea heterozigotă
- B. poate să nu se manifeste în unele generații
- C. se transmite prin fenomenul de sex-linkage
- D. se manifestă în procent diferit la cele două sexe

24. A 8. ábrán bemutatott rendellenesség:

- A. csak heterozigóta formában jelenik meg
- B. megtörténhet, hogy nem jelenik meg egyes generációkban
- C. a szex-linkage jelenség révén adódik át
- D. különböző arányban jelenik meg a két nem esetén

Pentru rezolvarea itemilor nr. 25, 26 și 27 analizați arborele genealogic al familiei regale britanice reprezentat în figura nr. 9:

A 25, 26 és 27 feladatok megoldásához tanulmányozd a 9. ábrán bemutatott angol királyi család családfáját.

9. ábra

25. În arborele genealogic al familiei regale britanice și a caselor înrudite:

- A. se pot identifica 11 bărbați hemofilici
- B. gena hemofiliei a fost moștenită în mod cert de la bunicul George III
- C. apar trei nepoți hemofilici ai lui Edward Duce de Kent
- D. apar 7 nepoate directe ale reginei Victoria din care patru sunt purtătoare

25. Az angol királyi család és a velük rokonságban levő családok családfái esetén:

- A. 11 vérzékeny férfit azonosíthatunk
- B. a vérzékenység génje bizonyítottan III György nagyapától öröklődik
- C. Edward kenti hercegnek három vérzékeny unokája van
- D. Viktória királynőnek 7 egyenes ági lányunokája van amelyek közül négy hordozó

26. Prințul Charles ar fi putut avea hemofilie dacă:

- A. străbunica sa Alice ar fi transmis această maladie la toți copiii ei
- B. regina Elisabeth II nu ar fi fost purtătoare a genei mutante
- C. prințul Philip ar fi fost bolnav de hemofilie
- D. bunicul său George VI ar fi avut hemofilie

26. Charles herceg vérzékeny lehetett volna, ha:

- A. Alice dédnagyanyja ezt a betegséget az összes gyerekének továbbadta volna
- B. ha II Erzsébet királynő nem lett volna hordozó
- C. ha Fülöp herceg vérzékeny lett volna
- D. ha VI György, a nagyapja vérzékeny lett volna

27. Nepoata lui Leopold, fiul reginei Victoria, ar fi putut avea:

- A. un băiat hemofilic dacă ea ar fi sănătoasă și nepurtătoare iar soțul ei bolnav
- B. două fete hemofilice dacă soțul ei era sănătos
- C. o nepoată sănătoasă dacă fiica și ginerele ei ar fi avut hemofilie
- D. o descendență complet lipsită de hemofilie

27. Viktória királynő fiának, Leopoldnak a lányunokájának lehetett volna:

- A. egy vérzékeny fia, ha ő egészséges és nem hordozó, de a férje beteg lett volna
- B. két vérzékeny lánya, ha a férje egészséges
- C. egy egészséges lányunokája, ha a lánya és a veje vérzékeny lett volna
- D. vérzékenységtől mentes leszármazottai

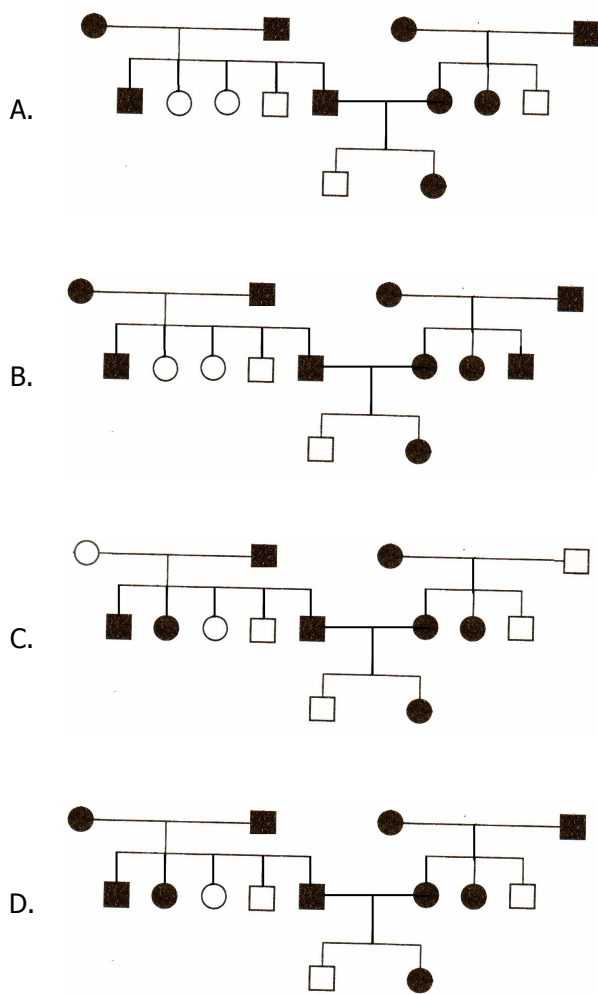
Într-o familie în care toți cei patru bunici au capacitatea de a-și răsuci marginile limbii, astfel încât să formeze un tub, s-au născut opt copii, dintre care unii aveau această capacitate, iar alții nu. Dintre cei doi nepoți ai familiei, fata are, de asemenea, această capacitate, iar băiatul nu o are. Din partea tatălui, cei doi nepoți au un unchi și o mătușă cu aceeași capacitate, în timp ce un unchi și o mătușă nu au această caracteristică. Din partea mamei au un unchi care nu își poate răsuci marginile limbii și o mătușă care are această caracteristică. Stabiliți răspunsurile corecte la următorii trei itemi.

Egy családban, ahol mind a négy nagyszülő a nyelve szélét úgy tudja behajítani, hogy abból csövet képezzen, nyolc gyerek született, amelyek közül egyesek rendelkeztek ezzel a tulajdonsággal, mások nem. A család két unokája közül a lány rendelkezik ezzel a tulajdonsággal, a fiú viszont nem.

Ismeretes, hogy a két unokának van apai részről egy nagybátyjuk és egy negynénjük ugyanazzal a tulajdonsággal, illetve egy nagynénjük és egy nagybátyjuk, aki nem rendelkezik ezzel a tulajdonsággal, anyai részről a nagybátyjuk nem tudja begörbíteni a nyelve szélét, a nagynénjük viszont igen. Az alábbi három feladat esetén válasz ki a helyes választ.

28. Alegeți modelul de arbore genealogic adecvat acestei familii:

28. Válaszd ki a családra jellemző családfa modelljét:

29. Modul de transmitere a maladii marcate în arborele genealogic identificat la itemul nr. 28 este:

- A. heterozomal recesivă
- B. autozomal dominantă
- C. autozomal recesivă
- D. heterozomal dominantă

29. A 28. feladatnál bemutatott családfán azonosított genetikai betegség közvetítési módja:

- A. recesszív heteroszomális
- B. domináns autoszomális
- C. recesszív autoszomális
- D. domináns heteroszomális

30. Alegeți afirmația corectă:

- A. cei patru bunici sunt homozigot dominant
- B. nepotul ar fi avut 50% șanse să moștenească acest caracter
- C. atât cei patru bunici cât și cei doi părinți sunt heterozigoți
- D. nepoata ar fi avut 50% șanse să nu moștenească acest caracter

30. Válaszd ki a helyes választ:

- A. mind a négy nagyszülő domináns homozigóta
- B. a fiúnokának 50%-os esélye volt, hogy örökölje ezt a tulajdonságot
- C. mind a négy nagyszülő, akárcsak a két szülő heterozigóta
- D. a lányunokának 50%-os esélye volt, hogy ne örökölje ezt a tulajdonságot

Sok sikert!

Megjegyzés: Munkaidő 2 óra. Minden tétel kötelező.

Összesen 100 pont érhető el, az 1-30 feladatok esetén 3-3 pont, hivatalból 10 pont jár.

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN CLUJ

UNIVERSITATEA BABEȘ-
BOLYAI

FACULTATEA
DE BIOLOGIE ȘI GEOLOGIE

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE BIOLOGIE

Cluj-Napoca, 31 martie -5 aprilie 2013

BAREM PROBA PRACTICĂ CLASA A IX-A

Nr. item	Răspuns
1	C
2	B
3	D
4	C
5	C
6	A
7	D
8	D
9	D
10	B
11	D
12	D
13	C
14	C
15	B
16	C
17	B
18	A
19	B
20	D
21	D
22	C
23	C
24	B
25	D
26	D
27	D
28	D
29	B
30	C